

УДК 379.85(477);349.4

REVIEW OF LEGISLATION OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF PROMOTING RURAL TOURISM, ECOTOURISM AND AGRITOURISM DEVELOPMENT**ОГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО, ЕКОЛОГІЧНОГО (ЗЕЛЕНОГО) ТА АГРАРНОГО ТУРИЗМУ****Motuzenko O.O. / Мотузенко О.О.***Candidate of Geographical Sciences., as.prof. / канд. географ. наук, доц.**Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, ave. Akademyka Hlushkova, 2A, 02000**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, просп. Академіка**Глушкова, 2А, 02000***Kireieva A.O. / Кіреєва А.О.***2nd year of a Master's degree, specialty «Geography of recreation and tourism» / студентка 2–го**року навчання ОС «Магістр», спеціальність «Географія рекреації та туризму»**Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, ave. Akademyka Hlushkova, 2A, 02000**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, просп. Академіка**Глушкова, 2А, 02000*

Анотація. Метою статті є дослідження міжнародного досвіду розвитку туризму у сільських місцевостях. На основі загальнонаукових методів аналізу та синтезу інформації із наукових та законодавчих джерел, авторами здійснено аналіз змістовної суті понять «сільський туризм», «екотуризм» та «агротуризм» таких країн як Канада, Італія, США, Польща та їх порівняльний аналіз; розроблено рекомендації щодо можливості імплементації окремих положень в Україні у сфері сільського туризму. Створено графічну структурну модель сільського туризму. На основі огляду сучасних тенденцій зміни аграрного законодавства України в контексті сприяння розвитку сільського туризму, визначено коло проблемних питань та запропоновано ряд ідей, реалізація яких може стати рушієм до позитивних змін у розвитку сільського та агротуризму.

Ключові слова: сільський туризм, агротуризм, законодавство.

Вступ.

Розвиток сільського туризму, як показує світова практика, є одним із рушіїв комплексного соціально-економічного розвитку сільських територій та виступає важливим і ефективним засобом збільшення джерел доходів сільського населення. Саме тому, в країнах, які розвиваються, сільський туризм підтримується і заохочується державою. Доступ до діяльності в цій сфері максимально спрощений, а суб'єкти, які надають такі послуги, отримують різні переваги, у тому числі й податкові.

В Україні сільський туризм, екологічний (зелений) туризм та аграрний туризм визнані серед пріоритетних напрямів розвитку сільських територій, підвищення матеріального добробуту селян, часткового розв'язання проблем зайнятості сільського населення та диверсифікації аграрного виробництва [5]. Проте, легальний статус цих видів туризму в Україні ще остаточно не визначений. Це складає проблему для розвитку такої діяльності, оскільки державні та господарські діячі часто розуміють визначення сільського туризму по-різному і вкладають в ці терміни різну змістовну суть в процесі законотворчості та розробки відповідних регламентів профільних міністерств. Ситуація ускладнюється також неузгодженістю співпраці профільних

міністерств у компетенції яких (повно або частково) знаходяться питання розвитку туризму на сільських територіях: Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерство культури та інформаційної політики України, Міністерство розвитку громад та територій України. Наразі в Україні відсутня системна загальнодержавна політика розвитку туризму на сільських територіях. Для того, щоб подолати проблеми, які гальмують розвиток досліджуваних видів туризму в тому числі на базі особистих селянських та фермерських господарств, актуальним є якнайшвидше створення належного чіткого законодавчого поля, яке буде включати також міжсекторальну синхронізацію.

Основний текст Спираючись на сучасні дослідження вчених у сфері сільського туризму, можна виокремити той факт, що цілий ряд авторів дає опис сільського зеленого туризму, його сутності та актуальності для України, проте сам термін «сільський туризм» немає чіткого загальноприйнятого визначення та загальноприйнятої класифікації його підвидів. Помітно, що між фахівцями у сфері туризму ще й досі тривають дискусії щодо таких понять, як сільський туризм, екотуризм, агротуризм, зелений туризм, фермерський туризм, екоагротуризм [1].

В Законі України «Про туризм» серед видів туризму виділено сільський та екологічний (зелений). В Україні історично склалося використання терміну «сільський зелений туризм» що концептуально намагається поєднати два зазначених види. Основним агентом просування такого концепту виступає НГО «Спілка сільського зеленого туризму України», яка у своїй назві позиціонує сільський туризм на щаблі із зеленим. Хоча слід зауважити, що у всьому світі виділяють окремо rural tourism (сільський туризм), ecotourism (екологічний туризм) та agritourism (агротуризм).

В нашій країні поняття «сільський туризм» часто ототожнюється з поняттям «агротуризм». Дійсно, між ними існує безліч паралелей. Але, дотримуючись класифікації, прийнятої у світі, знак рівності між цими термінами не можна ставити. Поняття «сільський туризм» за суттєвим наповненням значно ширше поняття «агротуризм». Іншими словами, можна стверджувати, що агротуризм є однією з найпоширеніших (особливо в країнах з фермерською організацією агробізнесу) форм сільського туризму. І це підтверджує наше дослідження щодо трактування цих понять в різних країнах світу (табл. 1).

Виходячи з порівняльного аналізу, результати якого наведені у таблиці, необхідно зазначити що, змістовна суть терміну «агротуризм» не розкрита у законодавчо-регламентному полі України, попри те, що агротуризм – це складне явище, яке включає економічні, соціальні та культурні аспекти та є основним двигуном регіонального та місцевого розвитку. Як наукова галузь, вона викликає інтерес з боку численних дослідників [10, 16, 20]. Щоб зрозуміти важливість агротуризму, необхідно представити його основні характеристики. Виходячи з європейського досвіду «агротуризм», перш за все, полягає в організації перебування туристів (гостей) на фермі з метою розваги та / або навчання відвідувачів та отримання прибутку для ферми [6, 8, 11, 21].

Таблиця 1

Порівняльна таблиця понять «сільського туризму», «агротуризму» та «екотуризму», які прописані в законодавчих документах досліджуваних країн: Канада, Італія, Україна

Країна	Сільський туризм	Агротуризм	Екотуризм
Канада	– охоплює широкий спектр атракцій та заходів, що проводяться в сільськогосподарських чи неміських районах. Його основні характеристики включають широко відкриті простори, низький рівень розвитку туризму та можливості відвідувачів безпосередньо перебувати у сільськогосподарському та / або природному середовищі [13].	– один із видів сільського туризму, який передбачає відвідування діючої ферми або будь-якого сільськогосподарського виробництва, садівництва або агробізнесу з метою задоволення, освіти або активного залучення до діяльності фермерського господарства. Включає участь у широкому діапазоні заходів на фермах, включаючи ринки фермерів, «фермерські господарства», придорожні стенди та «pick-your-own»; зайняття фермерськими господарствами, ночівлі на ранчо та відвідування інших господарств, фестивалів, музеїв тощо [13].	– відвідування природних зон з метою насолодитися краєвидами, в тому числі рослинами та тваринами. Екологічний туризм може бути або пасивним, коли спостерігачі, як правило, спостерігають за природою, або активним (все більш популярним в останні роки), де учасники беруть участь у відпочинку на природі або в пригодницьких подорожах [13].
Італія	Регіональна туристична пропозиція, що складається із комплексу заходів, який може включати гостинність, громадське харчування, спорт, дозвілля та сервісну діяльність, спрямовані на правильне використання природних та екологічних цінностей та культурної спадщини сільської місцевості [18].	Під агротуристичною діяльністю маються на увазі заходи з гостинності та розміщення, що здійснюють сільськогосподарські підприємці, які здійснюють одну з наступних видів діяльності: обробіток землі, лісове господарство, тваринництво та пов'язані з цим заходи (Стаття 2135 Цивільного кодексу), з метою виробництва чи обміну товарів чи послуг; також у формі акціонерних товариств чи осіб, або пов'язаних один з одним, за допомогою використання власної ферми у зв'язку з діяльністю з вирощування фондів, лісового господарства та тваринництва [15].	– це відповідальний спосіб подорожі, під час якої туристи відвідують природні місця, зберігаючи та поважаючи природне середовище та місцеву культуру, підтримуючи та сприяючи економічному зростанню та добробуту місцевого населення [12].

Україна	Сільський зелений туризм – один із різновидів господарської діяльності, у тому числі із залученням майна особистого селянського господарства, шляхом надання послуг з тимчасового проживання, харчування, проведення відпочинку (рибалка, катання на конях, купання в басейнах та озерах і річках), практичний показ процесів вирощування та догляду за рослинами, тваринами та бджолами, а також з виготовлення виробів з глини, вишивання, різьба по дереву, лозоплетіння та ін.), народних обрядів, ознайомлення туристів з побутом та умовами проживання селян минулого століття, з особливостями регіону, його пам'ятками, природним ландшафтом тощо [4].	–	Внесений до Закону України “Про туризм” без визначення [3].
---------	--	---	---

Авторська розробка

Сутність агротуризму є частиною багатофункціонального сталого розвитку сільських територій. Згідно [9, 11, 14, 23] агротуризм – це форма дозвілля, яка проводиться в сільських районах, орієнтованих на сільське господарство, і ґрунтується на засобах розміщення та відпочинку, пов'язаних з фермою або аналогічним господарством та надання гостинного сервісу». Федеральне міністерство продовольства, сільського господарства та захисту споживачів Німеччини вказує, що агротуризм зачіпає важливий аспект зайнятості в сільській місцевості. Поєднання туризму з сільським господарством вважається стратегією диверсифікації виробництва на сільських територіях [7].

У Польщі багато дослідників [17, 19, 20] представляють агротуризм як форму сільського туризму, оскільки він поширюється на всі види туризму, пов'язані із сільськогосподарською діяльністю. Польські дослідники вважають, що агротуризм пов'язаний виключно з діяльністю, що проводиться на фермі, власники якої організують проживання для своїх гостей там, де вони живуть і працюють. Згідно [22], агротуризм слід розглядати з точки зору клієнта (туриста) і постачальника послуг (власника ферми). Отже, його можна

визначити як конкретне виробниче і сервісне мікропідприємство, діяльність якого полягає в розробці специфічних туристичних продуктів, які є формою відпочинку на фермі (у межах фермерського господарства). Рослинництво і тваринництво є одними з найпривабливіших аспектів для туристів, які обирають цей вид туризму.

Очевидно, що визначення агротуризму, представлені вище, не вичерпують повного списку, який можна знайти у літературі з цього питання. На основі проведеного аналізу, автори зазначають що в законодавчому просторі Європейського Союзу не має однозначного загальноприйнятого визначення агротуризму. Державам-членам було надано свободу для концептуалізації цього терміну.

Так в Італії відповідно до Національного закону про агротуризм [15] агротуристичну діяльність вважають однією із форм сільського туризму. Європейське законодавство рахує «сільський туризм» як термін, що поширюється на будь-які прояви туристичної активності (види туризму) в сільській місцевості. Автори поділяють таку позицію та пропонують графічну структурну модель сільського туризму (рис.1). Перелік видів туризму може розширюватися в залежності від їх адаптації до сільських територій.

Рис.1. «Графічна модель структури сільського туризму»

Введення загальноприйнятих визначень зазначених понять та їх законодавче закріплення є нагальним завданням в процесі розробки законодавчих засад.

До таблиці внесено деякі головні відмінні характеристики цих понять, які, на нашу думку, є суттєвими для остаточного розмежування цих видів туризму (табл. 2).

Нині нормативною базою для сільського туризму є закон України «Про туризм» від 18.11.2003 р. № 1282–IV та «Про особисте селянське господарство» від 15.05.2003 р. № 742–IV, постанова Кабінету Міністрів України від 15.03.2006 № 297 «Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)», постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2009 № 803 «Про встановлення категорій готелям та іншим об'єктами, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)».

На основі досвіду країн-членів ЄС, за сприяння ГО «Спілка сільського зеленого туризму України» було розроблено два законопроекти. Голова ГО В.П. Васильєв зазначив головний принцип: «В процесі розробки законодавчих засад щодо розвитку туризму на сільських територіях всі країни використовували певний критерій для розмежування непідприємницької та

підприємницької форми діяльності на селі. Критеріями розмежування слугували кількість кімнат у власному будинку, кількість ліжко-місць, або сукупний неоподаткований річний дохід. У такому випадку настає право не сплачувати податок на дохід у таких межах. Але досвідом доведено, що мультиплікаційний ефект досягається за формулою: 1 ліжко-місце спонукає до розвитку 6-7 малих бізнесів (торгівля, транспорт, послуги, оренда)».

Таблиця 2

Порівняльна характеристика понять «сільського туризму», «екологічного туризму» та «агротуризму»

Характеристика	Сільський туризм	Екологічний туризм	Агротуризм
Локація	Сільська територія	Національні парки та заповідники, дикі ліси та степи, пустелі й гірські території та інші природні ландшафти.	Сільська територія
Проживання	Будинок сільського господаря або інші засоби розміщення на сільській території.	Кемпінг, сільські міні-готелі, екобудиночки (напр., солом'яна хижина), будинки лісників.	Фермерські будинки
Мета подорожі	Пасивний відпочинок у сільській місцевості, ознайомлення з культурним, еногастрономічними місцевими традиціями та природою сільських територій.	Активний або пасивний відпочинок з метою пізнання та збереження природи.	Допомога у веденні сільського господарства. Навчальні лекції та майстер-класи (напр., сироваріння). Розваги на фермі.

Авторська розробка

ГО «Спілка сільського зеленого туризму України» запропонувала прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про особисте селянське господарство» [2] щодо розвитку сільського зеленого туризму» (реєстр. №2232а) в редакції, прийнятій Верховною радою України у першому читанні, який дозволяє легалізувати діяльність власників особистих селянських господарств (ОСГ), тобто забезпечує можливість на законних підставах надавати послуги у сфері сільського зеленого туризму без реєстрації їх, як суб'єктів підприємницької діяльності. З цією метою запропоновано встановити чіткі вимоги до провадження діяльності у сфері сільського зеленого туризму, а саме: надання послуг виключно на базі належного на праві власності майна ОСГ; розміщення туристів лише у житлових будинках садибного типу, в яких проживають самі господарі; кількість місць для відпочиваючих має бути обмежена 10-ма.

Друга пропозиція спілки, це підготовлений законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування послуг у сфері

сільського зеленого туризму» (реєстрац. №7400 від 14.12.2017 р.), в якому пропонується, що доходи отримані від надання послуг з розміщення (проживання) і харчування у сфері сільського зеленого туризму оподатковувати згідно з правилами щодо оподаткування доходів від продажу власної продукції тваринництва. Тобто із суми оподатковуваного доходу фізичних осіб виключається сума доходів, отриманих ними за рік від надання послуг у сфері сільського зеленого туризму, у розмірі, що не перевищує 50 розмірів мінімальної заробітної плати встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року. Номери проєктів 2232а та 7400 відповідають реєстру ВРУ попереднього скликання. ВРУ ІХ скликання надала їм свої номери та визнала неактуальними. Така ситуація викликає особливе занепокоєння і ставить у порядок денний створення лоббі зацікавлених сторін у складі профільних міністерств та громадських організацій, бізнесу, освітніх установ та проєктів міжнародної технічної допомоги.

Одним зі способів розв'язання даної проблеми є широке використання європейського досвіду. Оскільки було підписано Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, Україна зобов'язується поступово наблизити своє законодавство до законодавства країн Європейського Союзу. Пропонується звернутися до законодавства країн членів ЄС для аналізу законодавчих засад у сфері сільського та аграрного туризму та подальшої їх адаптованої імплементації.

Заключення та висновки.

На основі огляду аграрного законодавства України та законів, що направлені на сприяння розвитку сільського туризму, аналізу законів країн ЄС, Канади та США щодо сільського та агротуризму, авторами розроблені рекомендації для подальшого розвитку агротуризму в Україні.

Необхідно розпочати системну роботу над зміною українського законодавства щодо сільського зеленого туризму з максимальним наближенням його до європейських законодавчих норм, які б максимально сприяли регулюванню діяльності сімейних фермерських господарств і сімейних садиб у сільській місцевості; створенню відповідних робочих груп у складі представників зацікавлених сторін для розробки відповідних законопроєктів на засадах міжвідомчої інтеграції.

З такою метою, необхідно розвивати ініціативи профільних міністерств для залучення проєктів міжнародної технічної допомоги. Рекомендовано також внесення зміни до Закону України «Про туризм» додавши «агротуризм» в перелік наявних видів туризму. Оскільки такі види, як сільський та екологічний (зелений) вже внесені до цього списку.

Друге – це розробка законопроєктів «Про сільський туризм» та «Про аграрний туризм», в яких необхідно надати чітке визначення понять «сільський туризм» та «аграрний туризм». Закони мають визначати загальні правові, організаційні й соціально-економічні принципи реалізації державної політики в зазначених сферах.

На законодавчому рівні має бути визначено поняття тих видів туризму що проводяться на сільських територіях; суб'єкти, об'єкти, їх права та обов'язки;

заходи їх державної підтримки; порядок здійснення таких видів діяльності та оподаткування, але концептуально необхідно спиратися на розуміння того, що розвиток сільського туризму сприяє розвитку сільських територій, а саме є одним із напрямків диверсифікації сільського господарства, сприяє їх фінансовому збагаченню, стимулює формування в селі міцного шару середнього прошарку. Також це є одним зі способів пропаганди української культури, національної ідентичності, поширення знання та інформація про історичні, природні, етнографічні особливості сільських територій і така діяльність безумовно потребує державної підтримки.

Сільський та агротуризм необхідно розглядати не як туристичну діяльність, а як продовження сільськогосподарської діяльності сільських садиб. В Україні поки що будь-які законодавчі зміни більше орієнтуються на туризм як підприємницьку діяльність.

Література:

1. Сімків Л.Є. Перспективи розвитку сільського (зеленого) туризму в Івано-Франківській області / Л.Є. Сімків, І.І. Проданова // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – В 9 т. – Т. VII. – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ. – 2009. – Вип. 251. – С. 1215–1220.

2. Закон України «Про особисте селянське господарство» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 29, ст.232) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/742-15>

3. Закон України «Про туризм» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 31, ст.24) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/324/95-%D0%B2%D1%80>

4. Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

5. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kurort.gov.ua/images/doc/ministerstvo/kmu_strategiya.pdf

6. Panasiuk A. Determinants of innovation in agritourism, Intercathedra. 2017; 33/1: 83–90.

7. Report of the Agency for Restructuring and Modernization of Agriculture. Ministry of Agriculture and Rural Development. Warsaw; 2017.

8. Agritourism and Farm Tours U.S. Department of Agriculture [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.nal.usda.gov/afsic/agritourism-and-farm-tours>

9. Barbieri C. Assessing the Sustainability of Agritourism in the US: A comparison between agritourism and other farm entrepreneurial ventures. Journal of Sustainable Tourism. 2013; 21,2: 252–270. [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09669582.2012.685174>

10. Barbieri C, Mshenga PM. The role of the firm and owner characteristics on the performance of agritourism farms. Sociologia Ruralis. 2008;48: 166–183. [Electronic resource]. – Access

mode:<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1467-9523.2008.00450.x>

11. Bogusz M, Kiełbasa B. Źródła finansowania i kierunki inwestycji w wybranych gospodarstwach agroturystycznych położonych na obszarze polskich Karpat (Sources of financing and investment targets in selected agritourism farms located in Polish Carpathians). *Problemy Drobnych Gospodarstw Rolnych*. 2014;1: 5–21. [Electronic resource]. – Access mode:

https://urk.edu.pl/zasoby/98/2014_zeszyt1.pdf#page=5

12. Ecoturismo [Electronic resource]. – Access mode:

<https://www.ecoage.it/ecoturismo.htm>

13. Government of Alberta. Agriculture and Rural Development [Electronic resource]. – Access mode:

[https://www1.agric.gov.ab.ca/\\$Department/deptdocs.nsf/all/csi13476/\\$FILE/Rural-Tourism.pdf](https://www1.agric.gov.ab.ca/$Department/deptdocs.nsf/all/csi13476/$FILE/Rural-Tourism.pdf)

14. Hjalager A–M. A review of innovation research in tourism. *Tourism Management*. 2010; 31: 1–12. [Electronic resource]. – Access mode:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0261517709001691>

15. Legge nazionale agriturismo [Risorsa elettronica]. – Modalità di accesso:

<https://www.agriturismo.it/it/extra/legge-nazionale-agriturismo-45>

16. Marques H. Searching for complementarities between agriculture and tourism—the demarcated wine-producing regions of northern Portugal. *Tourism Economics*. 2006;12: 147–155. [Electronic resource]. – Access

mode:<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.5367/000000006776387141>

17. Pałka E. Kierunki rozwoju pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich (Directions of development of non-agricultural activities in rural areas). *Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich*. 2010;1. [Electronic resource]. – Access

mode:<http://yadda.icm.edu.pl/agro/element/bwmeta1.element.dl-catalog-93b44212-81cc-4f80-90ad-c92302ff0b22>

18. Regione Marche – L.R. 3 aprile 2002, n. 3 – Norme per l'attività agrituristica e per il turismo rurale. [Risorsa elettronica]. – Modalità di accesso:

https://www.tuttocamere.it/files/regione/MARCHE_2002_3.pdf

19. Roman M. Agritourism farms owners' competence in running their economic activities. *Polish Journal of Management Studies*. 2015;11(1): 136–146. [Electronic resource]. – Access

mode:<https://www.infona.pl/resource/bwmeta1.element.baztech-e0f74e4f-e137-4da6-8036-a929043ab059>

20. Sikora J, Wartecka–Ważyńska A. Agritourist product and its characteristics. *Economic Problems of Tourists*. 2012;1 (17): 219–234. [Electronic resource]. – Access

mode:<http://bazekon.icm.edu.pl/bazekon/element/bwmeta1.element.ekon-element-000171261999>

21. Sznajder M, Przezborska L, Scrimgeour F. *Agritourism*. Wallingford: CABI; 2009. [Electronic resource]. – Access mode:

<https://www.cabdirect.org/cabdirect/abstract/20093120380>

22. Wiatrak AP. Wpływ agroturystyki na zagospodarowanie obszarów wiejskich (The impact of the agrotourism for rural areas development). *Zagadnienia*

Ekonomiki Rolnej. 1996;1: 35. [Electronic resource]. – Access mode:https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/44209327/Agroturystyka_ZER1996_A.P.Wiatrak.pdf

23. Yang Z, Cai J, Sliuzas R. Agro–tourism enterprises as a form of multi–functional urban agriculture for peri–urban development in China. Habitat International. 2010; 34(4): 374–385. 10.1016/j.habitatint.2009.11.002 [Electronic resource]. – Access mode:<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0197397509000903>

***Abstract.** The purpose of the article is to explore the international experience of tourism development in rural areas. Based on general scientific methods of analysis and synthesis of information from scientific and legislative sources, the authors analyzed the substantive nature of the concepts of "rural tourism", "ecotourism" and "agritourism" of countries such as Canada, Italy, USA, Poland and their comparative analysis; recommendations were developed on the possibility of implementing certain provisions in Ukraine in the field of rural tourism. A graphic structural model of rural tourism has been created. Based on a review of current trends in the agrarian legislation of Ukraine in the context of promoting the development of rural tourism, a range of problematic issues is identified, and a number of ideas are proposed, the implementation of which can become an engine for positive changes in the development of rural and agritourism.*

***Key words:** rural tourism, agritourism, legislation.*

Стаття підготовлена в рамках бакалаврської програми «Гастрономічний туризм» кафедри «Географія України» КНУ ім. Тараса Шевченка

Стаття відправлена: 08.04.2020 г.

© Мотузенко О.О., Кіреєва А.О.